

Drets d'autor i citació per al TFG

Grau en Veterinària

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

 Servei de
Biblioteques UAB

Veurem ...

- Qui és considerat **autor**?
- **Atribució de drets**: morals i patrimonials
- **Llicències *creative commons* i cessió de drets** en el TFG
- **Xarxes socials i webs**
- **Dades personals** (publicació, drets d'imatge, entrevistes)
- **Imatges i drets**
- **Plagi**
- **Dret de cita**

Drets d'autor

- **Cites i bibliografia**, perquè citem ?
- **Vocabulari**: cites, referències i bibliografia
- Com citem: **dins el text**, nota a **peu de plana**
- **Textos, gràfics, imatges, vídeos**
- **Referències i Bibliografia**
- **Estils de citació-CSE**
- Citar i gestionar bibliografia amb **Mendeley**

Cites i bibliografia

- **Bones i males pràctiques**
- **Publicar en obert**
- **Gestió del TFG**
- **Enllaços recomanats**
- **Guies Innovet**
- **Conclusions**

Drets d'autor

Qui és autor ?

Composicions
musicals

TFG

Articles
científics,
difusió

Fotografies

Autor

Llibres

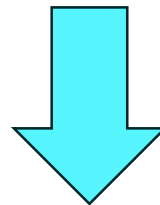
Creació
literària, artística
o científica

Pàgines web

Pel·lícules

Dibuixos

Tesis doctorals

Automàticament **ADQUIREIX UNS
DRETS**

Atribució de drets

Drets morals

Integritat ★

Paternitat ★

Divulgació ⬠

Modificació ▲

Accés ▲

Retirada ▲

Drets patrimonials o d'exploració

Reproducció

Distribució

Transformació

Comunicació pública

TFG a
DDD

Intransferibles.

Sense límit

Vida autor

70 anys des de la mort de l'autor (si no s'ha divulgat)

Transferibles

Cessió de drets d'exploració

All rights reserved Copyright

It is mine. I do NOT allow you to take this material and repurpose it. You need to ask for my permission to use this.

VS.

Open License

It is mine. But I DO allow you to take my material. Just remember to make a proper attribution to me. It is free, and you do not need to ask for my permission to use it.

Imatge: [Boyoungc / Wikimedia Commons / CC BY-SA 3.0](#)

Imatge: [Wikimedia Commons / Public domain](#)

Imatge: [Wikimedia Commons / Public domain](#)

Llicències *creative commons*

Imatge: [Maymay / Pixabay](#) / Public domain

Vull cedir
part dels
meus drets

Imatge: [Wikimedia Commons](#) / Public domain

Creative Commons: llicències perquè els autors puguin cedir gratuïtament els drets d'exploració sobre les seves obres a tercers, seguint els criteris de la llei de la propietat intel·lectual.

<http://creativecommons.org/>

DRETS CEDITS

TFG o DDD

BY – Reconeixement. Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi.

NC – No comercial. No podeu fer un ús comercial de les obres derivades.

SA – Compartir igual. Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original.

ND – Sense Obra Derivada. No podeu transformar l'obra per crear una obra derivada.

Obres de domini públic

Obres literàries, artístiques o científiques quan venç el termini de protecció dels drets d'exploració. Com a regla general, aquests es mantenen fins a 70 anys després de la mort de l'autor. Després passen al domini públic i poden ser utilitzades en els nostres treballs de recerca.

Drets d'autor i xarxes socials

Quin ús es pot fer de les captures de pantalla, fragments de textos, piulades o imatges de persones procedents de les xarxes socials?

Els continguts protegits per drets de propietat intel·lectual existents a les xarxes socials s'han de tractar com qualsevol altre contingut ubicat en un altre suport (llibres, llocs web ...)

Qui té els drets d'autor dels continguts publicats a les xarxes socials?

En principi la persona que puja continguts a les xarxes socials ha de disposar dels corresponents drets i n'és el responsable. La plataforma no té responsabilitats a no ser que conegui que es vulneren drets de tercers. Consulteu els apartats legals de les webs, on sovint, queden especificats els drets reservats i cedits.

Declaració de drets i responsabilitats:
<https://www.facebook.com/legal/terms>

Dades de caràcter personal

Qualsevol informació referida a persones físiques identificades o identificables:

- **Nom i cognoms**
- **DNI, Passaport, NIU o qualsevol altre document identificatiu**
- **Adreça postal o electrònica**
- **Edat**
- **Sexe**
- **Data de Naixement**
- **Nacionalitat**
- **Adreça IP de l'ordinador**
- **Fotografies**
- **Veü**
- **Dades de geolocalització**
- **Etc...**

Categories especials de dades

Dades personals que revelen informació considerada especialment sensible i mereixedora d'una protecció reforçada. Tenen especial influència en els **drets fonamentals, les llibertats públiques de la persona i la seva intimitat**. Són:

- Dades que revelin la **ideologia, afiliació sindical, religió i creences**
- Dades que facin referència a **l'origen racial, la salut, l'orientació sexual o la vida sexual**
- **Dades genètiques:** dades personals relatives a les característiques genètiques hereditades o adquirides d'una persona física, que proporcionen una informació única sobre la fisiologia o la salut d'aquesta persona, obtingudes en particular de l'anàlisi d'una mostra biològica
- **Dades biomètriques:** dades personals obtingudes a partir d'un tractament tècnic específic, relatives a les característiques físiques, fisiològiques o conductuals d'una persona física, que permeten o confirmen la identificació única d'aquesta persona (imatges facials, dades dactiloscòpiques, etc.)

Publicació de dades

- Per a poder-les **publicar** (al DDD, web, blogs, xarxes socials...) **CAL SEMPRE el consentiment previ**. En el cas de dades de categories especials, aquest consentiment ha de ser explícit. L'afectat ha de cedir per escrit els seus drets, especificant per a què s'utilitzaran les seves dades. **El consentiment no pot ser mai tàcit** (*“si no dius que no, entenc que sí”*).
- En el cas de **menors d'edat**, d'acord amb la LOPD, el consentiment el poden donar ells mateixos, sense intervenció de pares o tutors, a partir dels 14 anys.

En cas de no tenir el permís, en acabar el treball, amb caràcter general, s'ha de destruir la informació des del moment en què ja no és necessària per a la finalitat per a la que van ser recollides les dades.

Més informació:

[Protecció de dades \(UAB\)](#)

[Reglament General de Protecció de Dades \(Autoritat Catalana de Protecció de Dades\)](#)

Cessió de drets d'imatge

Si el treball inclou imatges que heu pres a d'altres persones, cal que disposeu d'un document de cessió dels drets d'imatge.

Aquest n'és un [model](#):

MODEL DE CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE I D'EXPLOTACIÓ D'ENREGISTRAMENT DE VÍDEO I FOTOGRAFIA

Jo, *[nom sencer de la persona que serà fotografiada i/o enregistrada]*

Amb DNI *[de la persona que serà fotografia i/o enregistrada]*

Faig constar:

- Que autoritzo a que la meua imatge pugui aparèixer en imatges i vídeos enregistrats per *[nom sencer de l'alumne]* que tingui com a objectiu *[nom de l'activitat o treball]* i, consegüentment, reconec que l'esmentada difusió no suposa menyspreu al meu honor, prestigi, ni constitueix cap intromissió il·legítima de la meua intimitat d'acord amb allò que estableix la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat sobre els materials que puguin derivar-se d'aquests enregistraments, cedeixo a *[nom sencer i DNI de l'alumne]*, tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que l'esmentat *[nom de l'activitat o treball]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) per la qual cosa, signo aquest document de conformitat amb allò establert al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals, i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) reconeixent que he estat degudament informat per part de la UAB que puc exercir els meus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat respecte de les meves dades enviant un escrit, acompanyant una fotocòpia del DNI, dirigida a la Secretaria General, Edifici Rectorat, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

I perquè així consti signo la present,

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), *[dia, mes i any]*

Reproducció d'entrevistes

Si el treball inclou la reproducció total o parcial d'entrevistes o opinions, cal disposar d'un document de cessió dels drets de reproducció.

Aquest n'és un model:

'Jo, [nom sencer de la persona que ha estat entrevistada]

Amb DNI [de la persona que ha estat entrevistada]

Faig constar:

- *Que autoritzo que les meves opinions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a: [Nom i cognoms de l'alumne] amb DNI: [DNI de l'alumne] i que té com a objectiu l'elaboració del Treball de Fi de Grau siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball.*
- *Que, en cas de tenir algun dret de propietat intel·lectual sobre [l'entrevista XX], cedeixo a [Nom i cognoms de l'alumne] amb DNI: [DNI de l'alumne] tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per a tot el món i per tot el temps de la seva durada.*
- *Que conec que el Treball de Fi de Grau és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) <http://ddd.uab.cat> o qualsevol altre mitjà que la UAB cregui adient.*

I perquè així consti signo la present,'

En l'elaboració del treball

Imatge: [sandra_schoen](#) / [Pixabay](#) / Public domain

Podem incloure
les imatges que
vulguem?

I copiar
fragments de
text d'una
altra obra?

Incorporació d'imatges: Passos a seguir ...

Fes la
foto o
dissenya
tu
mateix!!

Utilitza continguts
d'accés obert

Utilitza el filtre de la
[cerca avançada de
Google](#) "drets utilització"
o ves a [Search Creative
Commons](#)

Guia: [Recursos
audiovisuals i
drets d'autor](#)

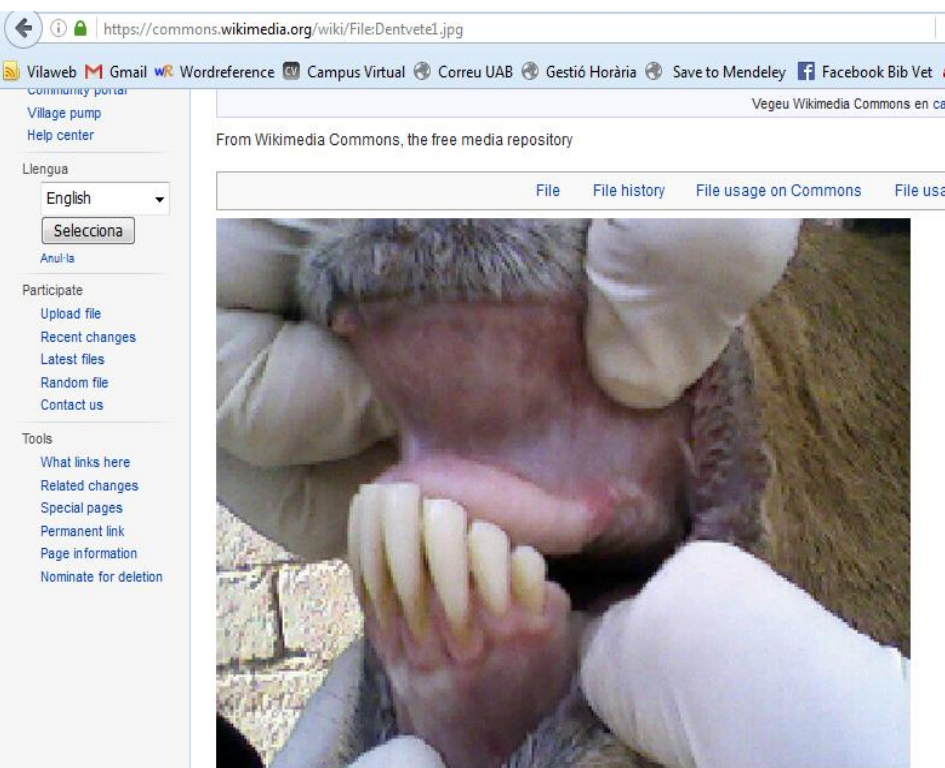
Continguts
protegits

Et cal el **PERMÍS DE
L'AUTOR**, per escrit, i
per un ús en concret.
En alguns casos, però,
ens podem acollir al
DRET DE CITA

Recorda: **SEMPRE** cal indicar autor i font

Exemples d'imatges en domini públic

Licensing [edit]

I, the copyright holder of this work, hereby publish it under the following license:

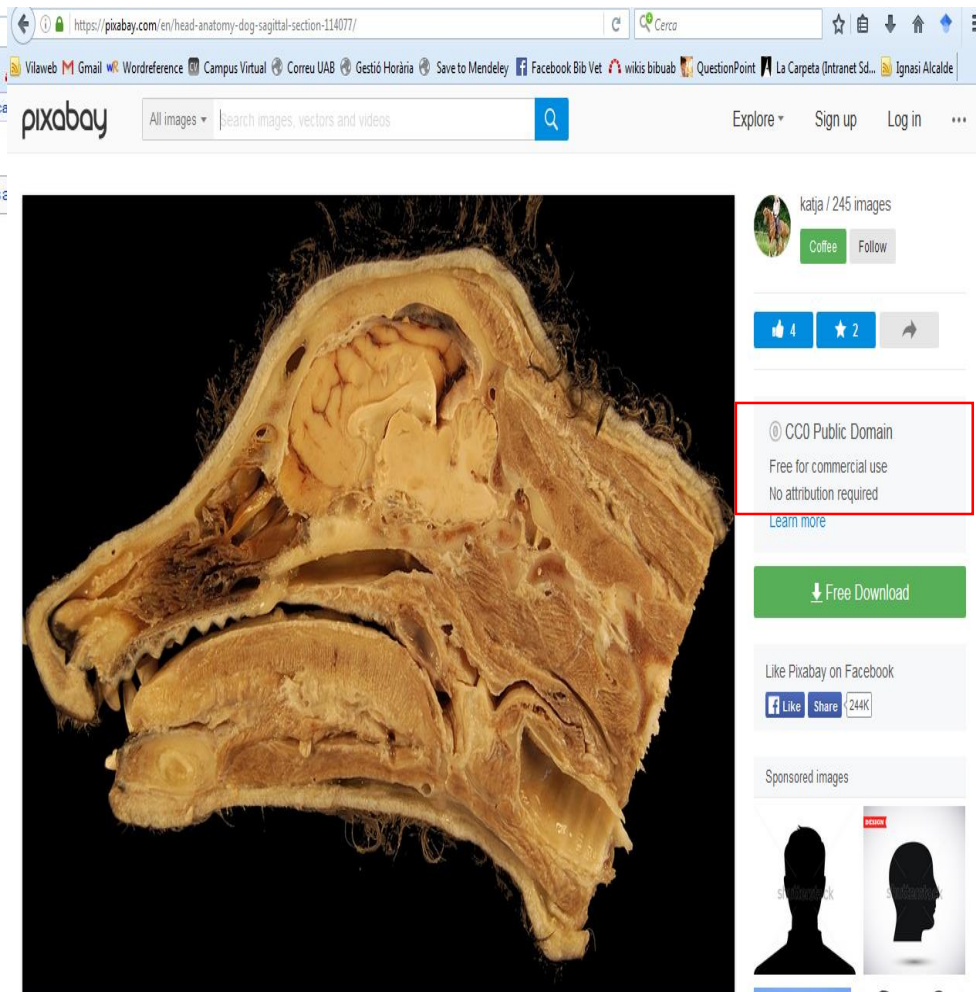
This file is licensed under the [Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported](#) license.

You are free:

- to share – to copy, distribute and transmit the work
- to remix – to adapt the work

Under the following conditions:

- **attribution** – You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
- **share alike** – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the [same or compatible license](#) as the original.

<https://pixabay.com/en/head-anatomy-dog-sagittal-section-114077/>

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File%3ADentvete1.jpg>

El plagi

Què és **el plagi**?

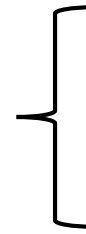

Ocultar les fonts utilitzades i fer passar per nostres idees o fragments de text que s'han copiat d'altres treballs.

Com evitar el plagi?

Citant qualsevol dada, imatge o text

- Hem de respectar la paternitat.
- Cal justificar la teva pròpia recerca.

Parafrasejant: Explicar amb les teves pròpies paraules el què ha dit una altra persona.

Recorda: Has signat un document de **compromís d'obra original**

Més informació: [Citacions i bibliografia](#)

A la xarxa teniu disponibles programes gratuïts de detecció de plagi.

Dret de cita

Què és el dret de cita?

És la facultat que es dóna a qualsevol usuari per incorporar part d'una obra protegida en una de pròpia, de forma limitada, sense haver de demanar autorització a l'autor.

Quan puc fer ús del dret de cita?

Quan es compleixin aquestes condicions **simultàniament:**

- Amb finalitat docent o investigadora.
- Amb finalitat d'il·lustrar explicacions (anàlisi, comentari o judici crític).
- De forma proporcionada (imatges senceres).
- Sobre imatges i textos ja divulgats.
- Citant font i autor del document original.

Cites i bibliografia

Cites-Bibliografia: Per què citem?

Quan citem:

- Diem d'on hem tret la informació: **justifiquem** que no ens hem inventat aquella dada o aquell fet
- Estem **reconeixent** el treball previ d'altres autors
- **Reforcem** els nostres arguments amb l'**autoritat** d'altres
- Demostrem que ens hem **documentat**
- Facilitem que el lector pugui **ampliar** informació
- Estem **evitant cometre un plagi**

Què citem?

Tot allò que no sigui propi i que no pertanyi al coneixement general.

Exemples:

- Citar la font d'una **dada** concreta
- Citar la procedència d'una **imatge** (foto, mapa, gràfic...)
- Transcriure un **paràgraf** d'una obra (entre cometes!) i citar-ne la procedència
- Referenciar **investigacions prèvies**

Una mica de vocabulari

- **Cita:** Referència abreujada entre parèntesi dins el text. Cal complementar-la amb la referència completa al final del text o peu de pàgina.
- **Referència bibliogràfica:** Conjunt de dades (camps) que permet identificar un document (llibre, article, vídeo, imatge ...)
- **Bibliografia:** Relació completa de les fonts (referències que hem citat dins el text). Poden haver seccions de bibliografia complementària o per tipologies (figures ....).

Citem dins del text...

(Kineman et al, 1992; Childs, 2000; Vidal et al, 2000; Villalobos et al, 2004; Childs, 2009). Most of the studies have been performed in experimental animals, cell cultures, or in biopsy specimens from humans, and knowledge on potential transdifferentiation of pituitary cells in dogs and cats is scarce. A recent study suggests, however, the existence of similar mechanisms. A group of Beagle dogs was followed for 3 years after the induction of primary hypothyroidism. Basal plasma GH levels increased during this time, and there was a paradoxical hyperresponsiveness to thyrotropin-releasing hormone (TRH) stimulation. Histomorphology and immunohistochemistry of the pituitary gland revealed thyrotroph hyperplasia, large vacuolated thyroid deficiency cells, and pituitary cells that double stained for both GH and TSH, the latter being indicative for transdifferentiation of somatotrophs into thyrotrophs (Diaz-Espifeira et al, 2008).

BIOSYNTHESIS OF GROWTH HORMONE AND INSULIN-LIKE GROWTH FACTOR-1

Pituitary Growth Hormone and Insulin-like Growth Factor-1

GH, also known as *somatotropin*, is a rather large, single chain polypeptide. The hormone has a molecular weight of approximately 22 kDa and contains 191 amino acids with two intrachain disulfide bridges. It is produced in the somatotrophic cells, which represent the most abundant cells of the anterior pituitary (Rijnberk, 1995; Javorsky et al, 2011). The amino acid sequence of canine GH is identical to the sequence of porcine GH; feline GH differs from canine GH by only one amino acid. GH of humans (and other primates) differs considerably (i.e., there is a difference of approximately 33%) (Ascacio-Martínez and Barrera-Saldaña, 1994; Castro-Peralta and Barrera-Saldaña, 1995; Warren et al, 1996; Liu et al, 2001; Wallis, 2008).

In most mammalian species, GH is encoded by a single gene, in humans (and other primates), a cluster of five genes encode pituitary GH and human chorionic somatomammotropin (GH-hCs cluster). The hGH-N gene codes for the 22 kDa (191 amino acids) protein, and transcription is selectively in the somatotrophs of the pituitary. Other genes are expressed in various structures of the placenta. In humans, it is known that the pituitary somatotrophs secrete a mixture of several different forms of GH, which derive from the 22 kDa form by posttranslational modifications.

pulses is lower during times when plasma progesterone concentration is high. This has been explained by the partial suppression of pituitary GH secretion by progesterone-induced GH synthesis in the mammary gland (see later) (Kooistra et al, 2000b). Systematic evaluation of GH secretion patterns in cats has not yet been performed. In the circulation, GH is to some extent bound to GH-binding proteins, which reduces fluctuations in GH levels and prolongs plasma half-life. The canine GH receptor has been characterized at a molecular level and its coding sequence shows extensive homology with the GH receptor of several other species. After binding GH, the receptor dimerizes and activates cytosolic tyrosine kinases of the Janus kinases (Jak) family (van Garderen et al, 1999).

Originally, it was believed that the actions of GH are mediated by the direct effect of the hormone on tissues. In 1957, growth factors, which were termed *sulfation factors*, were discovered by Salmon and Daughaday and were renamed to *somatomedins* by Daughaday et al. (1972). After their isolation by Rinderknecht and Humble (1978a, b), they were then called *insulin-like growth factors* (IGF), a term that is used today. There are two main IGFs, IGF-1 (previously somatomedin-C) being the most important and IGF-2. Initially it was proposed that GH induces IGF-1 synthesis in the liver, which then acts on target tissues to promote growth. Currently, it is supposed that GH and IGF-1 act in concert as well as independently to stimulate pathways that lead to growth and that regulate many metabolic processes. It has also become clear that IGF-1 is not only produced in the liver, but in almost all tissues of the body where it acts in an autocrine/paracrine manner. Circulating IGF-1 levels, which are mainly derived from the liver, parallel those of GH (i.e., in conditions in which GH is low, IGF-1 levels are also reduced and vice versa) (Le Roith et al, 2001). Liver disease also has an influence on IGF-1, because its level decreases with decreasing functional liver mass (Styne, 2011).

IGF-1 is a basic, single chain polypeptide of 70 amino acids with three intrachain disulfide bridges and a molecular weight of approximately 7.5 kDa. Its structure displays substantial homology to proinsulin (Rinderknecht and Humble, 1978a; Cooke et al, 2011; Frystyk, 2012). The IGF-1 molecule seems to be well conserved between species, including dog and cat (Zangger et al, 1987; Delafontaine et al, 1993). Different to insulin, IGF-1 is bound by a group of six high-affinity proteins (IGF-binding protein-1 [IGFBP-1] to IGFBP-6), and less than 1% of the circulating IGF-1 is present as free form. IGF-1 is the most impor-

Skyles, JE. (2014). Canine Viral Respiratory Infections. Dins: Canine and Feline Infectious Diseases. JE Skyles ed. Saint Louis, Elsevier. 15 ,p. 170–181. Disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/book/9781437707953> [Consultat el 16 de setembre del 2019]

Carcinoma pulmonar primario en gatos: 10 casos (1998-2011)

Feline primary pulmonary carcinoma: 10 cases (1998-2011)

L. Albert,¹ N. Majó,² J. Pastor,¹ M. Planellas¹

¹ Servicio de Medicina Interna del Hospital Clínic Veterinari (HCV)

² Servicio de Patología Veterinaria (SDPV) Departamento de Anatomía y Cirugía Animales. Facultad de Veterinaria. Universidad Autónoma de Barcelona (UAB). Bellaterra (08193), Barcelona, España

Resumen

Las neoplasias pulmonares malignas de origen primario son poco frecuentes en la especie canina y aún menos en la felina. Por otro lado, un porcentaje importante de estos casos no presenta sintomatología asociada, lo que hace aún más complejo el diagnóstico precoz de esta patología. La disnea es el signo respiratorio más observado en felinos y puede acompañarse de sintomatología sistémica como anorexia, debilidad, vómito y/o regurgitación crónica, cojera y lesiones digitales, entre otros. El tratamiento quirúrgico es el de elección y no existen estudios clínicos que confirmen el efecto positivo de la aplicación de la quimioterapia y/o radioterapia ante estas neoplasias. Para realizar este artículo se han evaluado, retrospectivamente, las historias clínicas de gatos con carcinoma pulmonar primario recibidos en nuestro centro en los últimos 13 años. Sólo aquellos gatos que presentaban un diagnóstico definitivo de neoplasia pulmonar primaria, mediante histopatología, fueron incluidos en este estudio.

Palabras clave: Carcinoma, felino, metástasis, primario, pulmonar.
Keywords: Carcinoma, feline, metastasis, primary, pulmonary.

Clin. Vet. Peq. Anim., 2012, 32 (4): 247-253

Introducción

Las neoplasias pulmonares primarias (NPP) malignas son poco frecuentes en la especie canina y la prevalencia es aún menor en la felina. Al contrario que en los perros, los gatos presentan cierta predisposición sexual, asociándose una mayor incidencia en las hembras.^{1,2} En el momento, no se ha observado ninguna predisposición racial tanto en perro como en gato.^{3,4} Esta patología suele darse en animales geriátricos; en el gato la edad media de presentación oscila entre 11 y 12,5 años (rango de 2 a 18 años).⁵

El porcentaje de gatos con NPP y sintomatología clínica varía de un 52 a 93%. Por otro lado, un 25-56% de los afectados son asintomáticos, descubriéndose la enfermedad de forma accidental. En los felinos, la disnea, asociada a la invasión neoplásica del parénquima pulmonar, hemotórax, neumotórax y/o efusión pleural, es el signo respiratorio más observado. Además, pueden acompañarla otros signos como tos no productiva, letargia, debilidad, anorexia, pérdida de peso, fiebre, vómito y/o regurgitación, ascitis, uveítis y cojera; ésta última asociada a metástasis músculo-esquelética (síndrome dígito-pulmonar), ósea (huesos largos y columna) o muy raramente a osteopatía hipertrofica.^{6,7} Algunos de los cambios que pueden observarse en la analítica sanguínea son anemia

no regenerativa,⁸ leucocitosis neutrofílica,⁹ linfopenia,¹⁰ hipercalcemia, trombocitopenia,¹¹ trombocitosis,¹² y aumento de la creatinín-quinasa (CK).^{13,14} Por otro lado, podemos encontrar complicaciones secundarias a la presencia de NPP como la aparición de neumonías infecciosas¹⁵ o neumonía lipídica.¹⁶ La aparición de síndromes paraneoplásicos es poco frecuente, pero podemos observar los siguientes: osteopatía hipertrofica, hipercalcemia,¹⁷ neuromiopatía,^{18,19} secreción de ACTH,⁴ trombocitosis y leucocitosis eosinofílica o neutrofílica, debida a la producción de factores estimulantes de colonias por parte del tumor (G-CSF y GM-CSF).^{20,21}

Esta patología se asocia con una gran variedad de hallazgos radiográficos, por lo que no es posible resumir todas las presentaciones en un signo radiográfico común. El hallazgo más frecuente en perros es el de masa única; mientras que en la especie felina, predomina la presencia de masas múltiples, afectando generalmente a los lóbulos caudales en ambas especies.^{22,23} Otros hallazgos radiográficos que se pueden observar son: lóbulos pulmonares consolidados, patrón nodular intersticial, efusión pleural, lesiones cavitarias o calcificadas y apariencia normal. Debido a la gran variedad de patrones no se puede identificar el tipo tumoral mediante la imagen radio-

Citem nota a peu de plana o final text...

Bibliografía

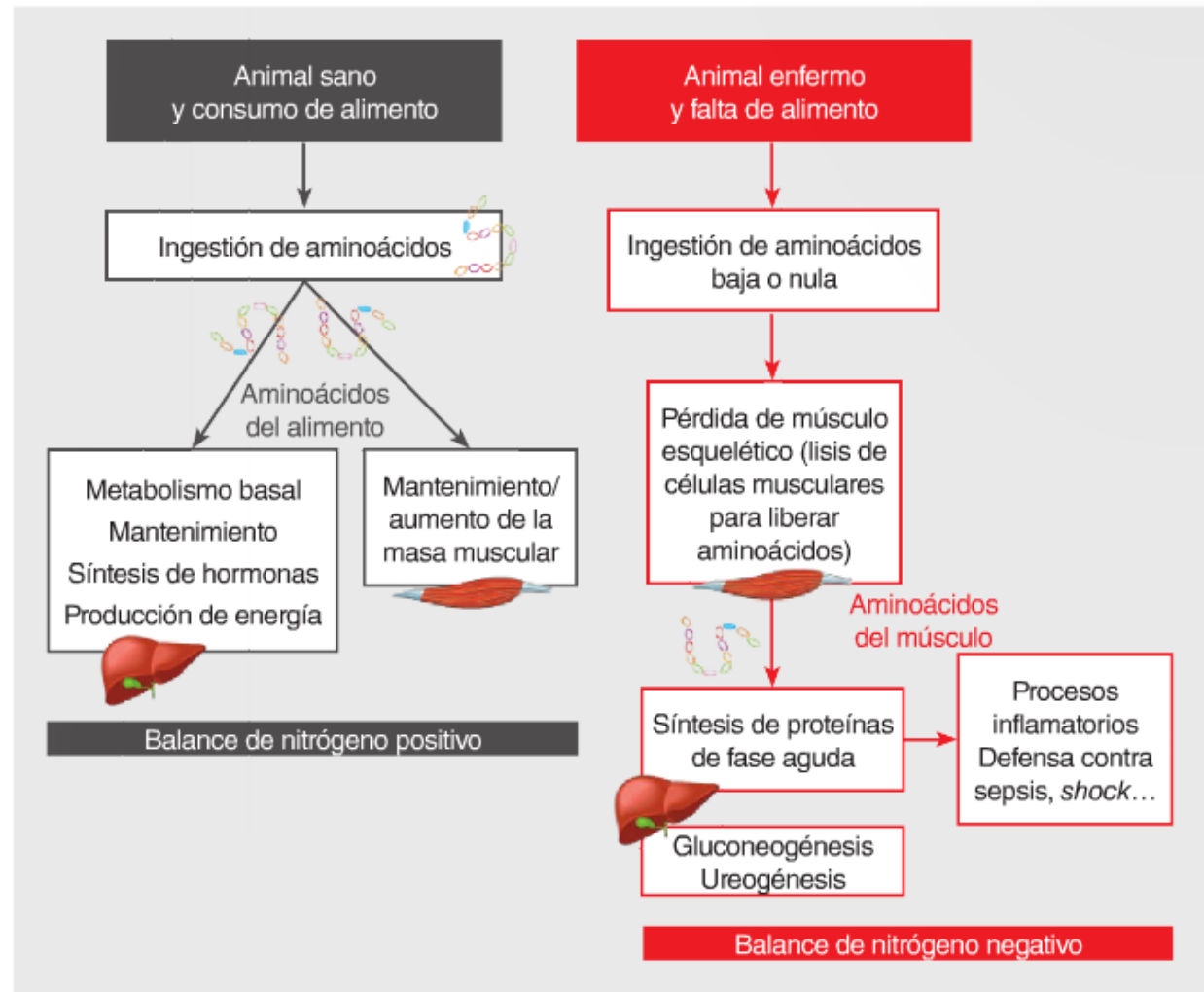
1. Nishimura SJ. Lung Cancer. En: Withrow SJ, Vail DM: Small Animal Clinical Oncology, 4ª Ed. St.Louis, Saunders-Elsevier; 2007; 517-525.
2. Fox LM, King RR: Cancer of the Respiratory System. En: Mattoon WB: Textbook of Dogs and Cats. Medical and Surgical Management, 2ª Ed. Wyoming; en NovaMedia; 2002; 497-512.
3. Kahn KA, Axciak SM: Pulmonary Neoplasia. En: Bonagura JD, Drobatz DC: Textbook of Veterinary Therapy XIV, St.Louis, Saunders-Elsevier; 2009; 394-401.
4. Carothers MA, Alvarez FJ: Respiratory Neoplasia. En: Birchard SJ, Sherding RG: Saunders Manual of Small Animal Practice, 3ª Ed. St.Louis, Saunders-Elsevier; 2000; 1708-1714.
5. Isaac JL, Sorenmo KU: Pulmonary and Bronchial Neoplasia. En: King LG: Textbook of Respiratory Disease in Dogs and Cats, St.Louis, Saunders-Elsevier; 4; 508-516.
6. John LA: Pulmonary Parenchymal Disease. En: Ettinger SJ, Feldman EC: Textbook of Veterinary Internal Medicine, 7ª Ed. Volumen 2, St.Louis, Saunders-Elsevier; 2010; 78-144.
7. Isendeyer LS, Coxford K, Grahn EM: Metastatic osteosarcoma in a cat. *Cat J* 2009; 30: 95-96.
8. Anglin LM, Gibson J, Taylor JA, Caswell JL: Pulmonary adenocarcinoma with metastasis to skeletal muscle in a cat. *Cat Vet J* 2004; 47: 1122-1123.
9. DeLoe RS, MacPhail CM, Leppin MR: Paraneoplastic leukocytosis with mature neutrophilia in a cat with pulmonary squamous cell carcinoma. *J Feline Med Surg* 2004; 6: 391-393.
10. Nelson RW, Couto CG: Enfermedades del parénquima pulmonar. En: Nelson RW, Couto CG: Medicina Interna de Animales Pequeños, 2ª Ed. Buenos Aires, Inter-Médica; 2000; 323-340.
11. Balgopal KA, Forrest LJ, Stepien RL: Radiographic Appearance of Bronchoalveolar Carcinoma in Nine Cats. *Vet Radiol & Ultrasound* 2002; 43: 207-214.
12. Yamagami T, Nomura K, Fujita M et al.: Pulmonary Intravascular Hemangioendothelioma in a Cat. *J Vet Med Sci* 2006; 68: 731-735.
13. Cascois NJ, Dubielzig RR, Gilger BC, Davidson MG: Aingioinvasive pulmonary sarcoma with posterior segment metastasis in four cats. *Vet Ophthalmol* 1999; 2: 125-131.
14. Salgueiro R, Langley-Mobbs S, Warland J, Brazley M: Metastatic osteosarcoma in the ulna of a cat secondary to a suspected pulmonary tumour. *J Feline Med Surg* 2012; 14: 432-435.
15. Frevot C, Rubialca FD: Cutaneous metastases of a bronchial adenocarcinoma in a cat. *Vet Dermatol* 2005; 16: 183-186.
16. Dhaliwal RS, Kufner-Menaah M: Metastatic squamous cell carcinoma in a cat. *J Feline Med Surg* 2007; 9: 61-66.

Albert, L. et.al. (2012). Carcinoma pulmonar primario en gatos: 10 casos (1998-2011) = Feline primary pulmonary carcinoma: 10 cases (1998-2011). *Clínica Veterinaria de Pequeños Animales*. Vol. 23, n. 4. p. 247-253. Disponible a: <http://ddd.uab.cat/record/130353> [Consultat 16 de setembre del 2018]

*Contacto: lara.albert.lopez@gmail.com

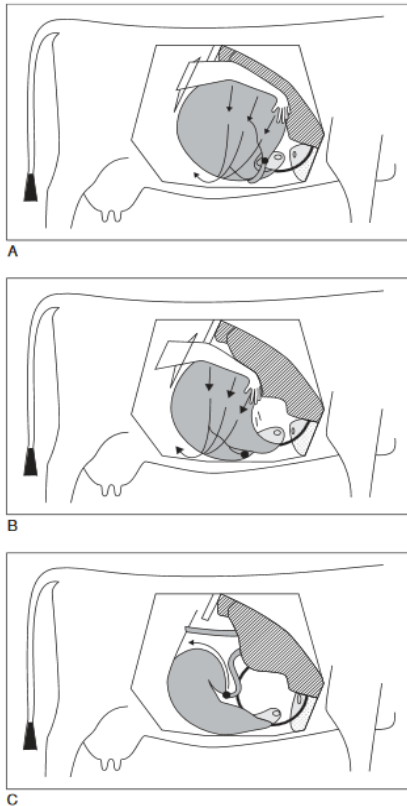
Gràfics

Equilibrio del nitrógeno en un animal sano y un animal en estado crítico.

Equilibrio del nitrógeno en un animal sano y un animal en estado crítico (2016). Dins: Baciero, G. Nutrición en pacientes en estado crítico. Argos, n 181. p. 181. Disponible a: <http://argos.portalveterinaria.com/revistasonline/181.html>. [Consultat del 16 de setembre del 2018]

Imatges

Figure 3.17 Three forms of right abomasal displacement and torsion and their manipulative correction. (From Dirksen, Gründer & Stöber, 2002.)
A. left (anti-clockwise from rear view) 360° torsion and direction of manual correction;
B. left 180° torsion, and correction; C. simple right-sided abomasal displacement (possibly with up to 90° rotation). (From Dirksen, Gründer & Stöber, 2002.)

Three forms of right abomasal displacement and torsion and their manipulative correction (2005). Dins: Bovine Surgery and Lameness, Second Edition. A. David Weaver, Guy; St. Jean, Adrian Steiner. p. 112. Disponible a: <http://onlinelibrary.wiley.com/book/10.1002/9780470751138> [Consultat el 16 de setembre del 2018].

Cites póster

Sota cada imatge:

Figura 1

Figura 2

Al final del pòster posar un apartat de “Bibliografia”:

References....

1 Mcmanaman, J. L. & Neville, M. C. (2003).

Mammary physiology and milk secretion. Advanced Drug Delivery Reviews, 55, 629-641

Cites dins treball

Sota cada imatge (cita reduïda):

Metabolism of steviol glycosides in humans (Carakostas et al., 2008)

ÍNDICE DE FIGURAS

Figura 1: Diseño general de investigación. Fuente: Elaboración propia.	32
Figura 2: Fases del proceso de investigación. Fuente: elaboración propia.	33
Figura 3: Planteamiento general: Desarrollo del proceso de investigación. Fuente: Elaboración propia.	34
Figura 4: Representación de la relación entre la metafísica, la epistemología, la ética y la antropología.	46
Figura 5: Fundamentos filosófico-pedagógicos de la integración de las competencias en una titulación. Fuente: Elaboración propia.	47
Figura 6: Concepción relacional-interpretativa de la competencia. Fuente: Velde (1999).	54
Figura 7: Modelo de formación por competencias propuesto por Bennet y otros (1999)	67
Figura 8: Modelos de formación por competencias en el ámbito universitario. Fuente: Bennet y otros (1999)	69

Font: García San Pedro, María José. (2010). Diseño y validación de un modelo de evaluación por competencias en la universidad. (Tesi doctoral). Bellaterra, Cerdanyola del Vallès: Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Pedagogia Aplicada. <http://hdl.handle.net/10803/5065> [Consultat 04/12/2018]

Lynn Margulis - Evolution, from a Gaian perspective.

10.929 visualitzacions

👍 45   💬 1   ➦ COMPARTEIX   ☰   ⋮

Universitat Autònoma de Barcelona

Data de publicació: 15 de jul. 2008

SUBSCRIU-M'HI 2,1M

Lliçó magistral a càrrec de la Sra. Lynn Margulis, catedràtica de mèrit del Dep. de Geociències a la Universitat de Massachusetts, inclosa dins del acte de la seva investidura com a doctor honoris causa.

Categoria   Formació

Llicència   Llicència estàndard de YouTube

Font: Universitat Autònoma de Barcelona. "Lynn Margulis - Evolution, from a Gaian perspective". Youtube. <<https://www.youtube.com/watch?v=YXWN2qA31TU>> [consulta: 16 gener 2019]

I al final del text ...

Adjuntem

la llista de referències

o la bibliografia

Part obligatòria en
tot treball de recerca!

Llista de referències

Llista de totes les fonts que s'han citat al llarg del treball.

Bibliografia

Llista de totes les fonts que s'han consultat per elaborar el treball, tant les que s'han citat com les que no.

Consulteu el vostre tutor!

Llista de referències

Important!

- Cal que les referències siguin prou completes. Amb **tots els camps necessaris** per poder localitzar el document que citem.
- Cal que estiguin ben ordenades. Normalment per **ordre alfabètic del cognom de l'autor**.

Notes

¹ Camels in Europe are limited to the Canary Islands (Spain).

² The index is calculated by the formula $I = (X_n/X_0) * 100$ where X_n is the value at the year n and X_0 , the value at the year 1961.

References

- Alary, V. and Faye, B. (2012) Overview of the camel chains in East of Africa - Importance of gaps between the data and the apparent reality. *Journal of Camelid Science*, in press.
- Benard, C., Faye, B., Moulin, C.H. and Kohler-Rollefson I. (2008) A typology of the camel keepers in the Jaisalmer district, Rajasthan, India. *Journal of Camel Practice and Research* 15, 231–238.
- Faye, B. (2003) Surveillance and control procedures for camel diseases. *Proceedings of the workshop on the surveillance and control of camels and wildlife diseases in the Middle East*, Regional workshop OIE, Sanaa, Yemen, 10–12 March 2003. OIE Regional Office, Beirut, Lebanon, pp. 3–10.
- Faye, B. (2004) L'activité d'élevage dans la Corne de l'Afrique: un enjeu pour le développement durable. *Proceedings of the colloquium Les nouvelles d'Addis/ Les verts: Grande Corne de l'Afrique/Mer Rouge: Enjeux stratégiques de la région dans la mondialisation*, Assemblée Nationale, Paris, 2 February 2004. Les Nouvelles d'Addis, Paris, France, pp. 4–5.
- Faye, B., Konuspayeva, G., Messad, S. and Loiseau, G. (2008) Discriminant milk components of Bactrian camel (*Camelus bactrianus*), dromedary (*Camelus dromedarius*) and hybrids. *Dairy Sciences and Technology* 88, 607–617.
- Faye, B., Benard, C., Köhler-Rollefson, I. and Boutonnet, J.P. (2010) Camel market channels in the Jaisalmer district of Rajasthan, India. *Journal of Camel Practice and Research* 17, 201–205.
- FAO (2011) FAOSTAT database. Food and Agricultural Organization, United Nations. Available at: <http://faostat.fao.org/site/339/default.aspx> (accessed 29 March 2011).
- Kadim, I.T., Mahgoub, O. and Purchas, R.W. (2008) A review of the growth and of the carcass and meat quality characteristics of the one-humped camel (*Camelus dromedarius*). *Meat Science* 80, 555–569.
- Khorchani, T., Hammadi, M. and Moslah, M. (2005) Artificial nursing of camel calves: an effective technique for calves safeguard and improving herd productivity. In: Faye, B. and Esenov, P. (eds) *Proceedings of the International Workshop, Desertification Combat and Food Safety: The Added Value of Camel Producers*, Ashkabad, Turkmenistan, 19–22 April 2004. In: vol. 362 NATO Sciences Series, Life and Behavioural Sciences. IOS Press, Amsterdam, The Netherlands, pp. 177–182.
- Kölher-Rollefson, I. (2004) The camel in Rajasthan: agricultural biodiversity under threat. In: *Building a Multi-Stakeholder Platform for the Conservation of the Camel in Rajasthan. Proceedings of an International Conference held on 23–25 November 2004 in Sadri*. Lokhit Pashu-Palak Sansthan, Sadri, Rajasthan, India, pp. 6–17.
- Little, P.D., Teka, T. and Azeze, A. (1998) Research methods on cross-border livestock trade in the Horn of Africa: further observations. *Research Report of the Broadening Access to Markets and Input Systems-Collaborative Research Support program (BASIS-CRSP) and OSSREA Project on Cross-Border Trade and Food Security in the Horn of Africa, October 1998*, Addis-Abeba, Ethiopia, p. 14.
- Nin Pratt, A., Bonnet, P., Jabba, M., Ehul, S. and de Haan, C. (2005) Benefits and costs of compliance of sanitary regulations in livestock markets: the case of Rift Valley Fever in the Somali region of Ethiopia. Report from the International Livestock Research Institute, Nairobi, Kenya, and The World Bank, Washington, DC.
- Saparov, G. and Annageldiyev, O. (2005) Meat productivity of the camel Arvana breed and ways to increase it. In: Faye, B. and Esenov, P. (eds) *Proceedings of the International Workshop, Desertification Combat and Food Safety: The Added Value of Camel Producers*, Ashkabad, Turkmenistan, 19–22 April 2004. In: Vol. 362 NATO Sciences Series, Life and Behavioural Sciences. IOS Press, Amsterdam, The Netherlands, pp. 224–227.

Llista de referències

Faye, B. "Camel meat in the world". dins, Kadim, I.T. (editor) "Camel meat and meat products". Wallingford, CABI, 2013, p. 16 <http://www.cabi.org/cabebooks/ebook/20123381050>

[Consultat el 16 de setembre del 2018]

8. BIBLIOGRAFIA

- Alvarez, M., Fernandez, C., & Canet, W., (2010). Oscillatory rheological properties of fresh and frozen/thawed mashed potatoes as modified by different cryoprotectants. *Food and Bioprocess Technology*, 3, 55-70.
- Ambrosiadis, I., Theodorakakos, N., Georgakis, S., & Lekas, S., (1994). Influence of thawing methods on the quality of frozen meat and drip loss. *Fleischwirtschaft*, 74, 284-286.
- Andersen, H., J., Oksbjerg, N., & Therkildsen, M., (2005). Potential quality control tools in the production of fresh pork, beef and lamb demanded by the European society. *Livestock Production Science*, 94(1), 105-124.
- Andújar, G., Pérez, D., Venegas, O., (2003). Química y bioquímica de la carne y los productos cárnicos. *Ciencia y Tecnología de la Carne y Productos Cárnicos*, -- Ciudad de La Habana, Cuba.
- Añón, M., C., & Cavelo, A., (1980). Freezing rate effects on the drip loss of frozen beef. *Meat Science*, 4, 1-14.
- Apple, J.K., Dikeman, M.E., Minton, J., E., McMurphy, R.M., Fedde, M.R., Leith, D.E., & Unruh, J.A., (1995). Effects of Restraint and Isolation Stress and Muscle Glycogen. *Journal of Animal Science*, 73, 2295-307.
- Arthur, I., (2006). Shipboard refrigeration and the beginnings of the frozen meat trade. Bertram, H., C., Purslow, P., & Andersen, H., J., (2002). Relationships between meat structure, water motility, and distribution: A low-field nuclear magnetic resonance study. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 50, 824-829.
- Ashokkumar, M., & Grieser, F., (1999). Ultrasound assisted chemical processes. *Reviews in Chemical Engineering*, 15, 41-83.

Bibliografia

Bekele Beshah, Wondwossen, Calidad de la carne de cerdo, efecto de la congelacion y descongelacion, uso del calentamiento dielectrico para la descongelacion y la espectroscopia dielectrica para evaluar la calidad tecnologica.- Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona, 2014. <http://www.tdx.cat/handle/10803/283362>.

[Consultat el 16 de setembre del 2019]

Estils de citació

Les fonts poden ser **qualsevol recurs** (llibre, article, capítol de llibre, notícia, pàgina web, cançó, pel·lícula, tuit), però dins del treball **sempre han d'estar citades de la mateixa manera**

Cal escollir un estil
i ser fidel a aquest estil en tot el treball

Estils de citació

Quin estil he de triar?

Hi ha molts estils de citació i de fer constar una referència bibliogràfica. **Cada disciplina fa servir un estil diferent**, i a vegades són les mateixes institucions on es treballa o les mateixes revistes on es publica les que imposen un estil determinat.

Podeu veure diferents estils a:

[Citacions i bibliografia](#)

Estils de citació - CSE

En Ciències de la Vida, sovint es fa servir l'estil de citació del **CSE (Council Science Editors)** (autor-date)

THE WRITER'S HANDBOOK
CSE DOCUMENTATION STYLE

[Home](#) » [Writer's Handbook](#) » [CSE Documentation](#)

**Council of Science Editors Documentation
Style**

<http://writing.wisc.edu/Handbook/DocCSE.html>

Guia: <http://ddd.uab.cat/record/119202>

Consulteu al vostre tutor si heu d'utilitzar un estil determinat!

Com citar?

- De manera manual:
[Citacions i bibliografia](#)
- De manera automàtica: fer servir un **gestor de referències bibliogràfiques**. Permeten guardar referències, editar-les, classificar-les, insertar-les en un text i generar una bibliografia

The logo for citeulike, featuring the word "citeulike" in a blue and green sans-serif font, followed by three green icons representing document pages.The RefWorks logo, featuring a red circular icon with a white document symbol on the left, and the text "RefWorks" in a red serif font on the right.The Zotero logo, with the word "zotero" in a lowercase, bold, black sans-serif font, where the "z" is red and the rest is black.The Thomson Reuters EndNote logo, with "THOMSON REUTERS" in a small, grey, uppercase sans-serif font above the word "ENDNOTE" in a large, bold, orange uppercase sans-serif font.

Mendeley Institucional

www.uab.cat/biblioteques/mendeley

Mendeley Institucional – Com crear un compte?

www.uab.cat/biblioteques/mendeley

Servei de Biblioteques Directori Castellano | English

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Què oferim | Els nostres fons | Estudia i investiga | Coneix les biblioteques

Benvinguts a les Biblioteques de la UAB

Actualitat

Allà on siguis Entot moment
Libres electrònics

Emporta't la biblioteca allà on vagis! Llegir més

Cercador [El meu compte](#)

Revistes i llibres digitals | Dipòsit Digital de Documents | Trobador | Bibliografia de curs | Més informació
Bases de dades | Prèstec Consorciat (PUC)

Guies temàtiques

Accés

- Horaris
- Biblioteques
- Espais d'estudi i treball
- Accés des de fora UAB

Recursos

- Prèstec
- Tesis
- Citacions i bibliografia
- Cursos de formació
- Mendeley**

Recerca

- Accreditacions
- Accés obert
- Propietat intel·lectual i accés obert

Mendeley Institucional – Què és?

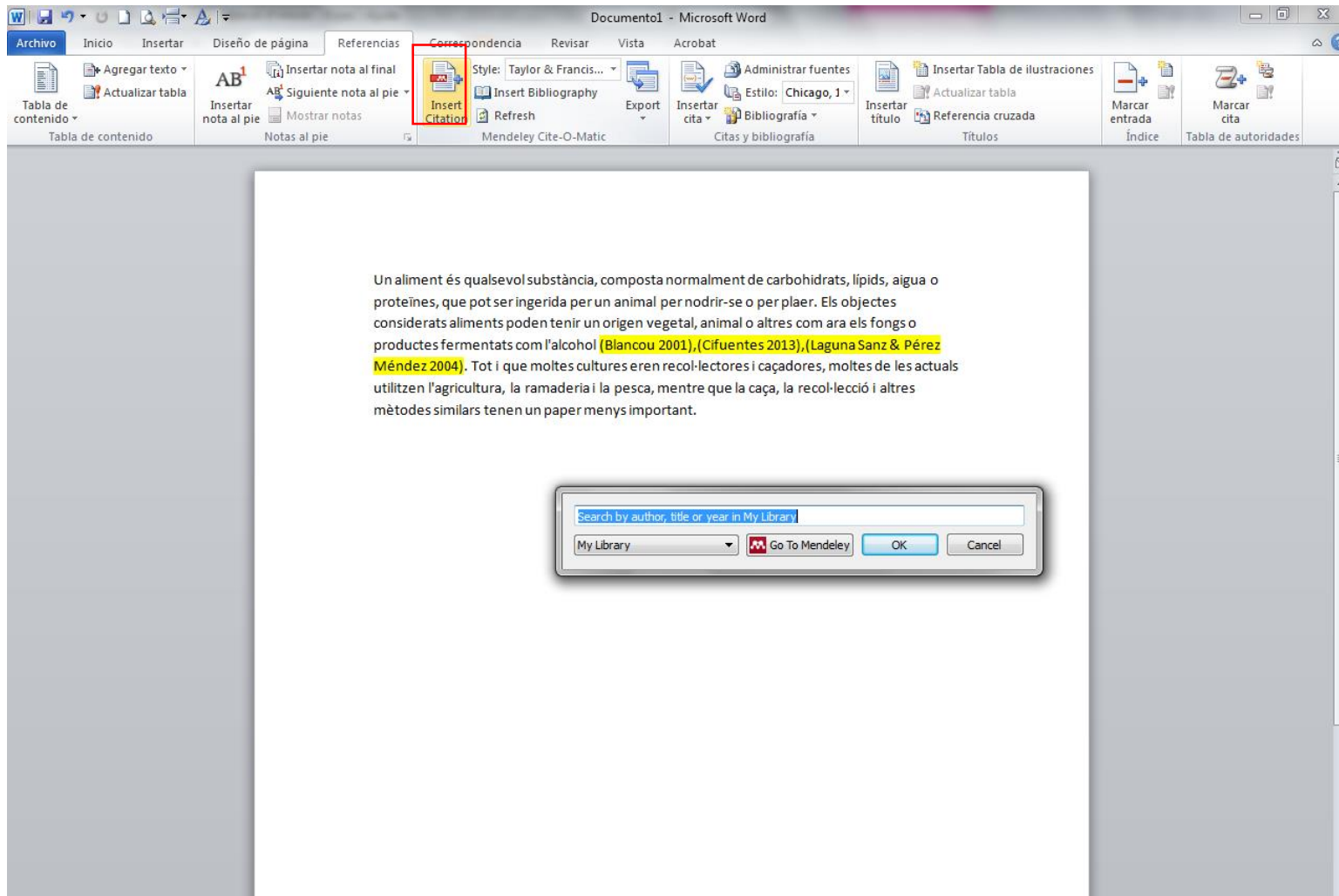
Gestor bibliogràfic:
guardar referències,
gestionar-les i
generar bibliografies

Xarxa social acadèmica:
crear grups per
col·laborar amb
altres investigadors

**Catàleg col·laboratiu
(referències d'usuaris i PDF
en obert):** descobrir nova
recerca

Mendeley Institucional – Inserir una citació al text

Documento1 - Microsoft Word

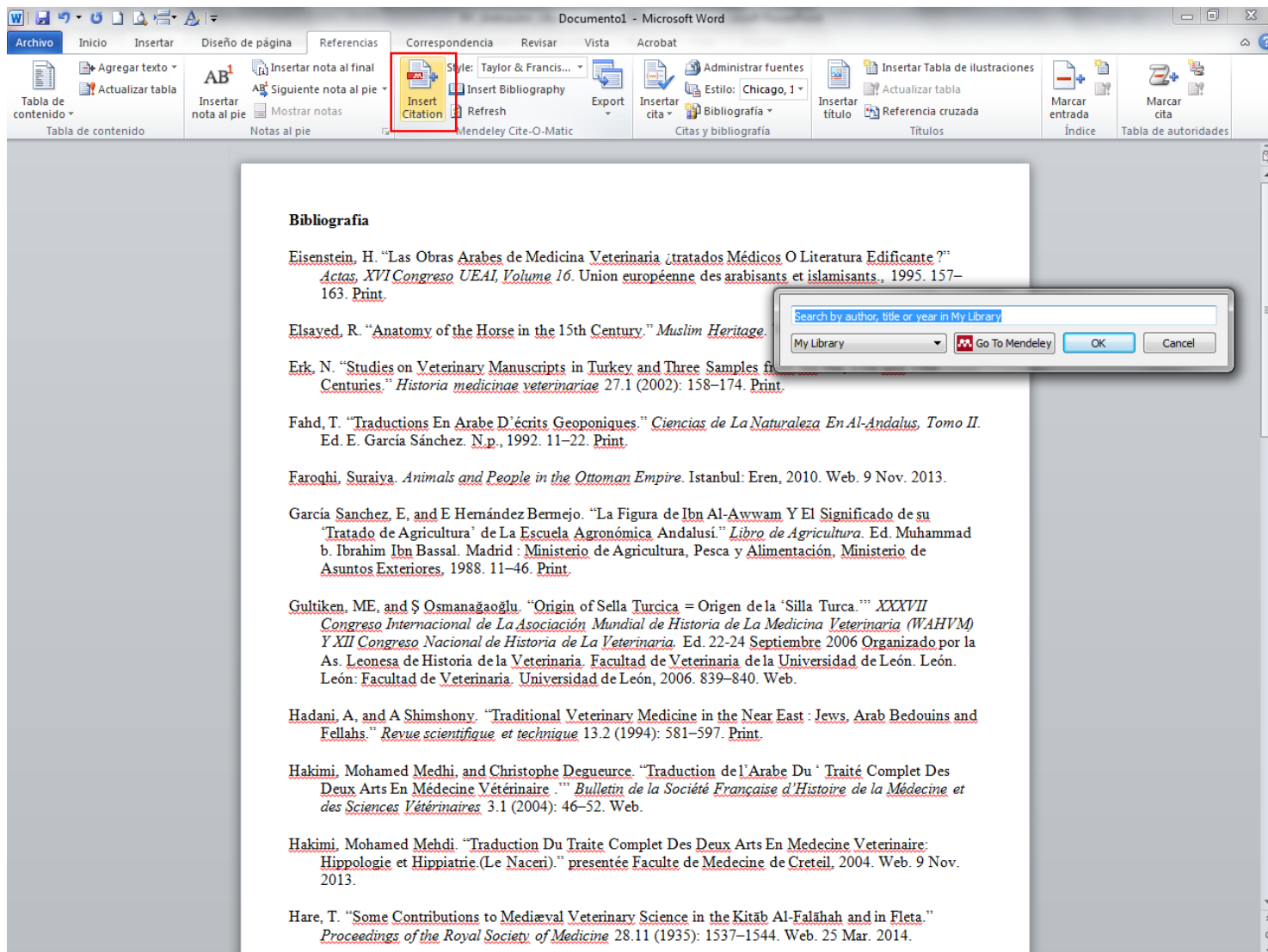
Archivo Inicio Insertar Diseño de página Referencias Correspondencia Revisar Vista Acrobat

Style: Taylor & Francis... Administrar fuentes Insertar Tabla de ilustraciones
Insert Bibliography Insertar cita Bibliografía Actualizar tabla
Refresh Mendeley Cite-O-Matic Citas y bibliografía Insertar título Referencia cruzada
Tabla de contenido Tabla de autoridades Índice Tabla de autoridades

Un aliment és qualsevol substància, composta normalment de carbohidrats, lípids, aigua o proteïnes, que pot ser ingerida per un animal per nodrir-se o per plaer. Els objectes considerats aliments poden tenir un origen vegetal, animal o altres com ara els fongs o productes fermentats com l'alcohol (Blancou 2001),(Cifuentes 2013),(Laguna Sanz & Pérez Méndez 2004). Tot i que moltes cultures eren recol·lectores i caçadores, moltes de les actuals utilitzen l'agricultura, la ramaderia i la pesca, mentre que la caça, la recol·lecció i altres mètodes similars tenen un paper menys important.

Search by author, title or year in My Library
My Library Go To Mendeley OK Cancel

Mendeley Institucional – Generar una bibliografía

The screenshot shows the Microsoft Word interface with the 'References' ribbon selected. The 'Insert Citation' button is highlighted with a red box. A search dialog box is open, displaying the text 'Search by author, title or year in My Library' and a dropdown menu set to 'My Library'. The dialog box also contains a 'Go To Mendeley' button and 'OK' and 'Cancel' buttons.

Bibliografía

Eisenstein, H. "Las Obras Arabes de Medicina Veterinaria ¿tratados Médicos O Literatura Edificante?" *Actas, XVI Congreso UEAL, Volume 16*. Union européenne des arabisants et islamisants. 1995. 157–163. Print.

Elsaved, R. "Anatomy of the Horse in the 15th Century." *Muslim Heritage*.

Erk, N. "Studies on Veterinary Manuscripts in Turkey and Three Samples from Centuries." *Historia medicinae veterinariae* 27.1 (2002): 158–174. Print.

Fahd, T. "Traductions En Arabe D'écrits Geoponiques." *Ciencias de La Naturaleza En Al-Andalus, Tomo II*. Ed. E. García Sánchez. N.p., 1992. 11–22. Print.

Faroqhi, Suraiya. *Animals and People in the Ottoman Empire*. Istanbul: Eren, 2010. Web. 9 Nov. 2013.

García Sanchez, E, and E Hernández Bermejo. "La Figura de Ibn Al-Awwam Y El Significado de su 'Tratado de Agricultura' de La Escuela Agronómica Andalusi." *Libro de Agricultura*. Ed. Muhammad b. Ibrahim Ibn Bassal. Madrid : Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Ministerio de Asuntos Exteriores, 1988. 11–46. Print.

Gultiken, ME, and Ş Osmanağaoğlu. "Origin of Sella Turca = Origen de la 'Silla Turca.'" *XXXVII Congreso Internacional de La Asociación Mundial de Historia de La Medicina Veterinaria (WAHVM) Y XII Congreso Nacional de Historia de La Veterinaria*. Ed. 22-24 Septiembre 2006 Organizado por la As. Leonesa de Historia de la Veterinaria. Facultad de Veterinaria de la Universidad de León. León. León: Facultad de Veterinaria, Universidad de León, 2006. 839–840. Web.

Hadani, A, and A Shimshony. "Traditional Veterinary Medicine in the Near East : Jews, Arab Bedouins and Fellahs." *Revue scientifique et technique* 13.2 (1994): 581–597. Print.

Hakimi, Mohamed Medhi, and Christophe Degueurce. "Traduction de l'Arabe Du ' Traité Complet Des Deux Arts En Médecine Vétérinaire .'" *Bulletin de la Société Française d'Histoire de la Médecine et des Sciences Vétérinaires* 3.1 (2004): 46–52. Web.

Hakimi, Mohamed Mehdi. "Traduction Du Traite Complet Des Deux Arts En Médecine Veterinaire: Hippologie et Hippiatrie.(Le Naceri)." présentée Faculte de Medecine de Creteil, 2004. Web. 9 Nov. 2013.

Hare, T. "Some Contributions to Mediæval Veterinary Science in the Kitāb Al-Falāḥ and in Fleta." *Proceedings of the Royal Society of Medicine* 28.11 (1935): 1537–1544. Web. 25 Mar. 2014.

Mendeley – Formació virtual (CV)

Mendeley Institucional MO21213

Tauler / Els meus cursos / Mendeley Institucional MO21213

ÚLTIMES NOTÍCIES

[Afegeix un tema nou...](#)
(Encara no s'han enviat notícies)

ESDEVENIMENTS PROPERS

No hi ha esdeveniments propers.
[Ves al calendari...](#)

 MENDELEY

Institucional

Gestor de referències bibliogràfiques de les Biblioteques UAB

 Presentació i funcionament del curs

 Avisos i notícies

- Mendeley Institucional MO21213
- Participants
- Insígnies
- Qualificacions
-
- QUÈ ÉS MENDELEY
- COM ACCEDIR A MENDELEY
- DOBLE PLATAFORMA: Online vs Offline
- CREACIÓ D'UNA BIBLIOTECA PERSONAL
- GESTIONAR CARPETES
- GESTIONAR REFERÈNCIES I DOCUMENTS
- LLISTAR I INSERIR LA BIBLIOGRAFIA EN UN TEXT

Al llarg d'aquest curs (nova versió) ...

Bones i males pràctiques

- ✔ Publicar el TFG on vulgueu mentre en conserveu els drets d'exploració.
- ✔ Fer ús del dret de cita tal i com estipula la llei.
- ✘ Incloure com annex articles protegits sense verificar si es pot fer.
- ✘ Incloure dades personals. Exemple: el DNI, telèfon o correu-e.
- ✔ Incloure enllaços a documents o pàgines d'internet. Sempre que no tingueu coneixement que aquests documents o pàgines siguin il·lícits i vulnerin drets de tercers. Per exemple, webs de pel·lícules o sèries.

- Incloure fragments d'obres que es troben al domini públic sense citar l'autor.
La paternitat és un dret moral sense límit temporal
- Reproduir sense autorització disposicions legals o reglamentàries, resolucions dels òrgans jurisdiccionals o actes, acords, deliberacions i dictàmens dels organismes públics.
- Incloure fotografies que heu fet a persones us han fet la cessió dels drets d'imatge.
- Incloure dades d'empresa sense el consentiment de l'empresa.
- Incloure imatges de *Google imatges* o de les xarxes socials sense comprovar si es poden reutilitzar.
- Fer ús de la icona sense fer una inscripció oficial.

- ✔ Utilitzar obres d'art plàstiques (pintures, dibuixos, plànols, escultures...) o fotografies íntegres per a anàlisi, crítica o comentari.
- ✘ Reproduir les entrevistes (fragments o senceres) que heu realitzat si no teniu permís de la persona entrevistada.
- ✔ Utilitzar lliurement les obres de domini públic.
- ✔ Utilitzar fotografies (no artístiques) lliurement passats 25 anys de la data de realització.
- ✘ Incorporar fotos, dissenys o gràfics que heu elaborat sense indicar-ne l'autoria, encara que siguin vostres.
- ✘ Signar el treball.

Publicar en obert: beneficis

- ✓ **Augmenta la visibilitat** i per tant, la difusió i l'impacte de la producció científica. Augment de les citacions.
- ✓ Incrementa les possibilitats **d'accedir a articles d'investigació** sense augmentar la inversió.
- ✓ Permet **que els autors decideixin quins drets conserven i quins cedeixen** i en quines condicions.
- ✓ **Retorna a la societat la inversió** que ha suposat la investigació.
- ✓ **Preserva els resultats** a llarg termini.

Gestió del TFG

Graus

Totes les titulacions tenen una assignatura de pràctiques externes

Facultat de Veterinària > Estudiar > Graus > Graus > Treball Fi de Grau

Graus
Tots els graus
Horaris dels Graus i Guies Docents
Jornades d'Acollida
Portes Obertes
Normativa Avaluació Facultat de Veterinària
Pràctiques Externes
Treball Fi de Grau
Guia de l'estudiant
Informació assignatures optatives Grau en Veterinària
Informació assignatures optatives Grau en Ciència i Tecnologia dels Aliments

Treball Fi de Grau

Normativa TFG (Juliol 2018)

SOL.LICITUD

Al setembre, la sol.licitud es fa a través del SIA en el període indicat al calendari.

A la convocatòria de Febrer, la sol.licitud es fa manual [omplint el full de sol.licitud](#)

En el cas de TFG Pactats entre alumne-tutor, cal que el tutor informi a la Comissió aprovat, si escau. L'alumne no cal que faci sol.licitud ja que se li assigna automàticament aprovat el TFG i verificat que l'alumne compleix els requisits

[Cronograma de tasques orientatiu curs 2019-2020](#)

[Calendari 2019-2020](#)

Ciència i Tecnologia dels Aliments

- Llistat TFG Ofertats Setembre 2019

- Llistat TFG Ofertats dins el Programa "Aprentatge i Servei"

- Llistat TFG Pactats

Veterinària

- Llistat TFG Ofertats (actualitzat 06/09)

- Llistat TFG Ofertats dins el Projecte de Tinença Responsable dels Animals

- Llistat TFG Ofertats dins el programa "Aprentatge i Servei"

- Llistat TFG Pactats (actualitzat 06/09/2019)

- Llistat TFG Pactats dins el Projecte de Tinença Responsable dels Animals (06/09/2019)

Per a publicar-se al DDD cal

- Acordar condicions amb del treball amb el **Coordinador TFG**
- Lliurar el **formulari d'autorització** pel DDD a Gestió Acadèmica on:
  - Autoritzeu a la UAB a fer **Comunicació pública amb caràcter de no exclusivitat (ddd.uab.cat)**
  - Defenseu els vostres drets com autors, reservant-vos accions legals pel **mal us que altres puguin fer (no citar-vos, fer un us comercial ...)**
  - Feu constar, si escau, la petició d'**embargament** temporal per 12 o 24 mesos o un de definitiu al full d'autorització, (o posteriorment a bib.veterinaria@uab.cat fins el 15 de juliol)

Enllaços recomanats

- [Propietat intel·lectual i drets d'autor](#)
- [Guia recursos audiovisuals i drets d'autor](#)
- [Com fer Treballs de Grau](#)
- [Pósters TFG VET](#)

Com fer treballs de grau

Aquesta guia us ofereix algunes recomanacions per elaborar treballs de grau. Per a cada assignatura heu de tenir en compte les indicacions que us marquin els vostres professors.

Metodologia del treball:

1. Plantejament del tema a investigar
2. Què s'ha escrit sobre aquest tema?
3. Quina és la nostra hipòtesi de partida?
4. Quina metodologia de treball utilitzarem?
5. Quines són les nostres conclusions per verificar o no la hipòtesi inicial?
6. Replantejament i verificació de la hipòtesi final del treball

Vídeo *Com fer treballs* de la sèrie Pren Nota al Canal Youtube UAB www.youtube.com/watch?v=R78-s_qQBIE (3m 37s)

www.uab.cat/biblioteques/pregunta

Treballar en equip

Capacitat d'integrar-se en un grup, col·laborar de forma activa i mostrar responsabilitat en el desenvolupament dels objectius i les tasques del grup

PRIMER NIVELL

1 **Participar i complir tasques i terminis**
Els treballs han d'incloure la distribució de tasques individuals proposades pel grup

2 **Mostrar actitud constructiva**
Capacitat de destacar quins són els punts forts i potencialitats de cada membre del grup

3 **Adaptar-se al grup**
L'alumne és capaç d'adaptar-se a les estratègies de treball del grup

SEGON NIVELL

4 **Participar amb l'activitat grupal**
L'alumne contribueix al grup i facilita la comunicació entre els seus membres

5 **Contribuir amb la planificació grupal**
Col·laborar en la planificació, distribució de tasques i terminis requerits

6 **Mostrar actitud constructiva davant els conflictes**
Afrontar els conflictes, busca estratègies i aportar solucions

TERCER NIVELL

7 **Distribuir tasques i proposar objectius clars**
Proposar objectius clars, fomentant el compromís de tots els membres del grup

8 **Dinamitzar les activitats proposades**
Dirigir i dinamitzar reunions amb eficàcia i de forma equilibrada

9 **Gestionar el funcionament del grup**
Gestionar amb actitud negociadora les diferències del grup

Accés: [Guia Treball Equip.](#) (Només póster)

Resolució de problemes

Capacitat d'identificar, analitzar i definir els elements que constitueixen un problema per resoldre'l amb criteri i poder prendre decisions adients i efectives

PRIMER NIVELL

1 **Identificar un problema simple**
Reconèixer un problema produït per una causa concreta

2 **Analitzar-ne les causes probables**
Seleccionar la informació rellevant per identificar les causes més probables del problema

3 **Proposar una solució adequada**
Proposar diverses alternatives de solució i dissenyar una estratègia per a la solució escollida

SEGON NIVELL

4 **Identificar un problema complex**
Reconèixer un problema produït per diverses causes, entendre'l i desglossar-lo en parts manipulables

5 **Analitzar-ne les causes poc evidents**
Seleccionar informació més profunda i especialitzada per identificar causes poc evidents del problema

6 **Proposar solucions efectives segons l'especialitat**
Elaborar una estratègia realista per resoldre un problema complex amb coneixements específics de la disciplina

TERCER NIVELL

7 **Identificar un problema amb anticipació**
En base a l'experiència i coneixements específics, reconèixer factors de risc o causes d'un problema abans de la seva evidència.

8 **Analitzar-ne les causes amb una visió global**
Analitzar les causes multifactorials de problemes complexos implica coneixements i experiència adquirida en diverses disciplines

9 **Proposar solucions efectives amb una visió global**
Transferir l'aprenentatge de l'aula a situacions reals d'altres àmbits, de forma multidisciplinària i sistemàtica

+ Proposta d'activitats + Com avaluar la competència + FAQ

Accés: [Guia Resolució Prob.](#) (Només póster)

grup
innovet

Comunicació escrita i oral

Habilitat per exposar continguts d'una manera correcta i eficaç fent servir una terminologia i un context adequats a l'àrea de coneixement

PRIMER NIVELL

1 **Expressar-se amb correcció**
Seguir les normes ortogràfiques i gramaticals

2 **Utilitzar un format adequat**
El text ha d'estar ben presentat i amb un format coherent. Cal adequar-se al format demanat

3 **Elaborar un contingut coherent**
Les idees han de ser rellevants i estar ordenades de manera lògica. Recordeu que per elaborar un bon text cal planificar, redactar i revisar

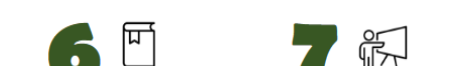
SEGON NIVELL

4 **Representar les dades correctament**
Seleccionar el recurs més adequat (figures o taules) i fer-ne una elaboració de qualitat

5 **Adequar-se a l'estil**
Adapteu el text al tipus d'estil (narració, descripció, explicació, instrucció, etc.). Cada estil té una estructura i uns trets lingüístics propis

TERCER NIVELL

6 **Utilitzar un llenguatge especialitzat**
La comunicació científica es caracteritza per la precisió, la concisió i la neutralitat. Cada àmbit de coneixement té la seva pròpia terminologia

7 **Comunicar oralment amb eficàcia**
Utilitzeu recursos de comunicació paraverbal (volum, entonació), expressió corporal (postura, gestos) i ús de l'espai

+ Proposta d'activitats + Com avaluar la competència + FAQ

Accés: [Guia Comunicació esc.or.](#) (Document i póster)

Guies Innovet

Cerca i gestió de la informació

Saber quan i per què es necessita informació, on trobar-la, com avaluar-ne la qualitat, com utilitzar-la i com comunicar-la de manera ètica i legal

PRIMER NIVELL

1 **Reconèixer la necessitat i el valor de la informació**
Conèixer les fonts d'informació científica i els nivells d'informació que aporten

2 **Utilitzar fonts d'informació i recursos de cerca bàsics**
Diferenciar els recursos de cerca bàsics i fer cerques senzilles

3 **Organitzar i gestionar la informació**
Utilitzar les eines informàtiques que faciliten l'emmagatzematge i la gestió de la informació

SEGON NIVELL

4 **Dissenyar estratègies de cerca**
Utilitzar amb eficàcia els recursos de cerca combinant les paraules clau, els camps de cerca i els operadors

5 **Citar adequadament la bibliografia**
Adequar les citacions i referències bibliogràfiques als estils de citació sol·licitats

TERCER NIVELL

6 **Usar fonts d'informació i recursos de cerca especialitzats**
Saber quan són necessàries les fonts especialitzades i utilitzar-les per profundir en el tema d'estudi

7 **Avaluar críticament la informació**
Aplicar els criteris de qualitat i rellevància: autoria, actualitat, contingut, objectivitat i repercussió

8 **Utilitzar i difondre la informació**
Usar la informació de manera ètica i legal i evitar el plagiat

+ Proposta d'activitats + Com avaluar la competència + FAQ

Accés: [Guia Cerca informació.](#) (Document i póster)

Conclusions

- **Citar correctament** qualsevol element que afegiu al TFG (**justifiquem les fonts del nostre treball** i evitem incomplir llei **Propietat Intel·lectual** que protegeix els drets d'autor).
- Gestionar els **drets d'autor** de la informació que utilitzeu de forma responsable. **Demandar permís a l'autor** i/o utilitzar el **dret de cita** de forma proporcional.
- Consulteu els **apartats legals de les webs**, on sovint, queden especificats els **drets reservats i cedit**s.

Presentación en el Depósito Digital de Documentos de la UAB (DDD) :

<https://ddd.uab.cat/record/164284>

Gracias!

#bibliotequesUAB

